Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 +47 37 01 75 96
fmavpost@statsforvalteren.no
https://www.nasjonalparkstyre.no/oksoy-ryvingen

KRISTIANSAND KOMMUNE
Postboks 4
4685 NODELAND

Saksbehandler Jorunn Haugen **Vår ref.** 2022/5116-0 **Deres ref.** **Dato** 23.06.2022

Melding om vedtak - Søknad om oppankring av flytebrygge - Olavssundet - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde

Viser til deres søknad datert 4. mai 2022 om dispensasjon til oppankring av flytebrygge for renovasjon i Olavssundet, innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder behandlet deres søknad under styremøtet 20. juni 2022, vedlagt ligger vedtak og saksframlegg.

Vedtak
Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd, avslår verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder søknad om oppankring av flytebrygge for renovasjon i Olavsundet, innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Klage
Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, jf. § 2 tredje ledd. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, ev. fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell erklæring om klage skal fremsettes for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder, og være undertegnet samt nevne det vedtak det klages over og den endring som ønskes, jf. forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med visse unntak har partene rett til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Med hilsen

Jorunn Haugen
verneområdeforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:
1 Saksframlegg med vedtak

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I AGDER	Postboks 504	4804	ARENDAL
Kristiansand kommune v/Trond Johanson			
Statens Naturoppsyn v/ Halvard Pedersen	Tordenskjoldsgt 65	4605	KRISTIANSAND S

Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2022/5116-0 **Saksbehandler:** Jorunn Haugen **Dato:** 20.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	58/22	20.06.2022

Saksframlegg - Søknad om oppankring av flytebrygge - Olavssundet - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd, avslår verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder søknad om oppankring av flytebrygge for renovasjon i Olavsundet, innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, jf. § 2 tredje ledd. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, ev. fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell erklæring om klage skal fremsettes for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder, og være undertegnet samt nevne det vedtak det klages over og den endring som ønskes, jf. forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med visse unntak har partene rett til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Verneområdestyret ORF - 20.06.2022

Behandling

Styrets vedtak - enstemmig

Som innstillingen.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

1. **Søknad om oppankring av flytebrygge for renovasjon i skjærgårdsparken innenfor LVO i Ny Hellesund**
2. **Søknadsskjema-for-tiltak-i-og-ved-sjø.docx**
3. **VS: Mulighet for plass til prototype utviklet i samarbeid mellom Kristiansand Parkvesen og Clean Sea Solution**

Saksopplysninger

Det vises til brev fra Kristiansand kommune datert 4. mai 2022 om søknad om oppankring av en flytebrygge for renovasjon beregnet for båtfriluftsliv i Olavsundet, Ny-Hellesund, Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Utdrag fra søknaden vises til under:

«*Kommunen ønsker å prøve ut ny søppelhåndteringsløsning/returpunkt for båtturister. Vi har bygget en MVP/pilotløsning. Det er ønskelig å plassere denne i Olavsundet, Søgne. Her har vi utplassert returpunkter på land ved Helgøya og Kapelløya i sommersesongen.*

Returpunktløsningen er bygget på en flytebrygge fra Østa/viken. Tanken bak denne utprøvingen er at båturistene kan bruke returpunktet som et «pit stop» - kun for å kvitte seg med søpla, en trenger kun svinge innom for å avlevere sitt avfall.

Returpunktet vil være utstyrt med AIS, varsling på avfallsmengde, 4G tilkoblet med varsling til Parkvesenet/ skjærgårdstjenesten, batteri/solstrøm, markeringslys.

Installasjonen festes med 4 moringer – størrelse og plassering iht bruksanvisning fra Vik Ørsta.

Ansatte hos oss i skjærgårdstjenesten er godt kjent med bruksfrekvenser og bunnforhold for brukere av friområdene og ankringsmønsteret i Olavsundet.

Området er et mye brukt friluftstilbud for spesielt båtfolk, lokalt og tilreisende. Vi ønsker med denne installasjonen å forbedre tilbudet til alle brukerne av område. Vi kan forhåpentligvis redusere antall returpunkter fra tre til et returpunkt».

Flytebryggen har en størrelse på 6 x 2,4 meter, og høyde på 3 meter over vannoverflaten. I tillegg er det to utriggere med en lengde på 5 meter på hver side.

I forbindelse med søknaden har verneområdeforvalter vært i kontakt med kommunen for å høre om de har vurdert andre lokaliteter for dette prøveprosjektet. Det opplyses om at områder i nærheten utenfor verneområde har blitt vurdert, men at disse lokalitetene ikke treffer brukerne på samme måte, og det er for værhardt og trange farvann i forhold til trafikk.

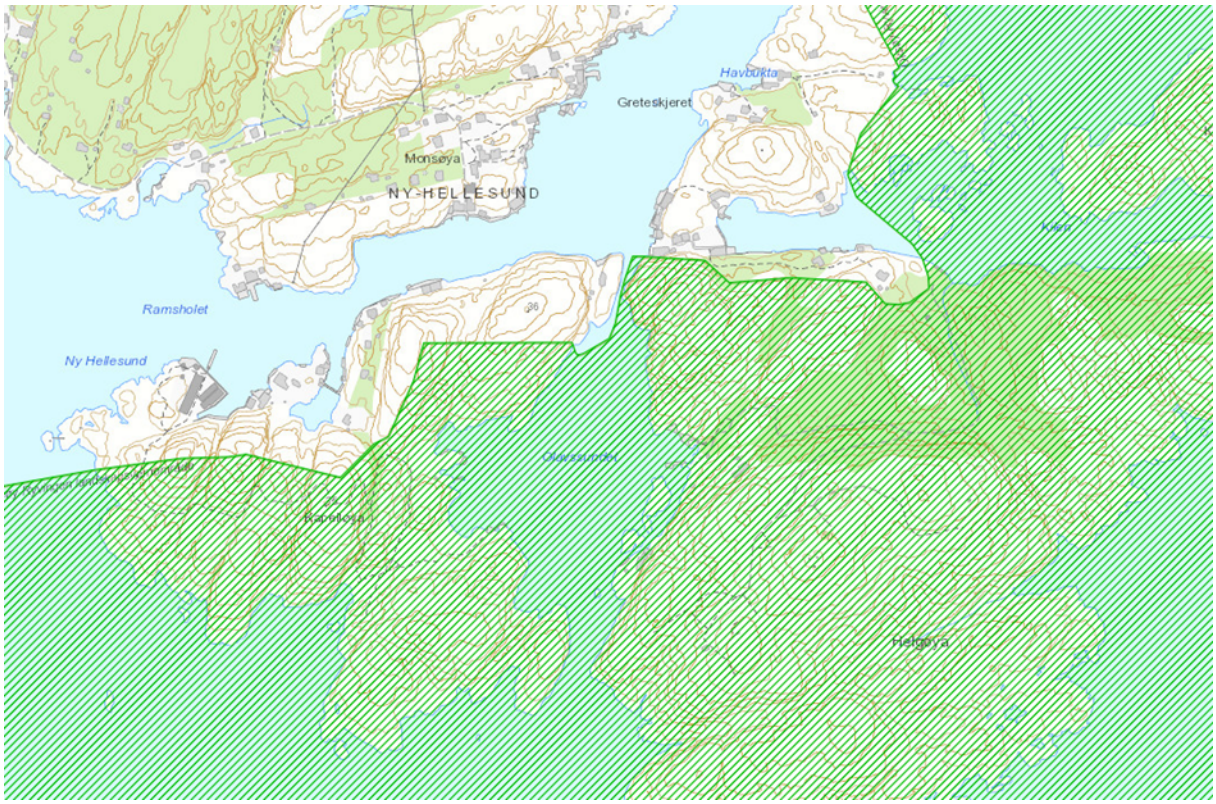
Videre opplyser kommunen om at dersom lokaliteten i Olavsundet ikke er aktuelt, vil de forsøke å plassere flåten ved Stokken i Randesundsskjærgården. Her er det tilsvarende forhold som i Ny-Hellesund.

Figur 1: Bilder av flytebryggen for renovasjon som omsøkt.

Figur 2: Omsøkt plassering av flytebryggen.

Figur 3: Kart over vernegrensen for Oksøy-Ryvingen LVO ved Ny-Hellesund.

Juridisk grunnlag

- Forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, Kristiansand, Søgne og Mandal kommuner, Vest-Agder, fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 (verneforskriften).
- Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009 (naturmangfoldloven/nml.).
- Forvaltningsplan for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, godkjent i oktober 2010 (forvaltningsplanen).

<u>Verneforskriften</u>
Formålet med vernet fremgår av verneforskriften § 2, som lyder:

> «Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene.
>
> Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.»

Vernet omfatter landarealet ned til laveste vannstand og sjøoverflaten, ikke vannmassene og sjøbunnen, jf. verneplan for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde fra 2005.

«*Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter*», og innenfor området er det, med unntak av tiltak nevnt i verneforskriften § 3 punkt

1.2, forbud mot inngrep som bl.a. «o*ppføring og ombygging av bygninger, brygger og andre anlegg,*», jf. verneforskriften § 3 punkt 1.1.

I henhold til verneforskriften § 3 punkt 1.3, kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til de der nevnte tiltak. For tiltak som ikke omfattes av forannevnte bestemmelse, kan forvaltningsmyndigheten gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 48 første ledd lyder:

> «Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.»

I henhold til naturmangfoldloven § 7, skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Forvaltningsplanen

I gjeldende forvaltningsplan fra 2010 er det angitt nærmere retningslinjer vedrørende bygg og tekniske inngrep under kap. 4.7, men det er ingen spesifikke retningslinjer for flytebrygger.

Det er under utarbeidelse en ny forvaltningsplan for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Her er det utarbeidet forslag til nye retningslinjer for drift og vedlikehold av brygger, båtstøer, havner og moloer, hvor det blant annet står at dispensasjon for utlegging av flytebrygger og andre flytende anlegg kan normalt ikke påregnes.

Vurdering

Offentlig beslutningstaking som berører naturmangfoldet, skal bygge på et vitenskapelig kunnskapsgrunnlag så langt dette er rimelig, jf. naturmangfoldloven § 8. I Olavssundet er det registrert to lokaliteter for ålegrassamfunn med verdi lokalt viktig. Langs vernegrensen for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde nord for Olavssundet er det registrert et fredet kulturmiljø, Ny-Hellesund. Helgøya og deler av Kapelløya er registrert som statlig sikra friluftsområde med svært viktig verdi. Verneområdeforvalter mener at det foreliggende kunnskapsgrunnlaget gir tilstrekkelig informasjon om tiltakets konsekvenser for naturmiljøet i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde til at det kan fattes vedtak i saken. Det legges her vekt på opplysninger som kommer frem i Naturbase, forvaltningsplan, informasjon i forbindelse med forarbeidet til vernet, samt informasjon i forbindelse med utarbeidelse av ny forvaltningsplan og besøksstrategi. «Føre-var-prinsippet» etter nml. § 9 har liten relevans i saken.

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er vernet mot inngrep som oppføring av bygninger, brygger og andre anlegg da slike tiltak vil kunne endre landskapets art og karakter. Det finnes ingen spesifikk dispensasjonshjemmel for forankring av ny flytebrygge i verneforskriften, og søknaden må derfor vurderes etter nml. § 48. Nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I forbindelse med søknaden må man vurdere den effekten tiltaket kan ha på verneverdiene i landskapsvernområde, jf. nml. § 10 om «økosystemtilnærming og samlet belastning». Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene. Frilutslivet er også en del av verneformålet, hvor allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ny-Hellesund er et svært attraktivt område for utøvelse av friluftsliv hele året, og spesielt for båtfriluftslivet sommerstid. Området rundt Olavsundet, med Kapelløya i vest og Helgøya i øst er populære områder for fotturer, og kajakkpadling er en økende aktivitet i skjærgården. Ny-Hellesund er en av de best bevarte uthavnene langs sørlandskysten og kulturmiljøet i uthavnen ble fredet i 2016. De høyeste toppene i området ligger ca. 50 meter over havet.

Det er positivt at kommunen ønsker å prøve ut en ny pilotløsning for avfallshåndtering ved sjøen, og på denne måten kunne redusere marint avfall. Det er også forståelse for at det er ønskelig å plassere et slikt anlegg i Ny-Hellesund da det er mange besøkende her sommerstid. Den omsøkte plasseringen av anlegget i Olavssundet vil ligge skjult fra åpent havområde, men det åpne og relativt flate landskapet vil føre til at flytebryggen vil være godt synlig fra øyene omkring. Anlegget vil fremstå som et nytt element i området som kan påvirke landskapets art og karakter, og det kulturhistoriske preget i området. Om pilotprosjektet blir vellykket, kan det medføre et ønske om utvidelse av anlegg, eller at det kommer inn søknad om lignende anlegg i flere deler av verneområdet eller andre verneområder. Presedensvirkningen av en tillatelse vurderes til å kunne være stor og kunne medføre en uønsket bit-for-bit utvikling, jf. nml. § 10 om «økosystemtilnærming og samlet belastning». Det legges også vekt på at anlegg som kan finne sted utenfor verneområdet, bør lokaliseres utenfor. Det finnes i dag avfallsplasser på land på Kapelløya og Helgøya i Olavsundet, og tiltakshaver har opplyst om at de har alternativ plassering av pilotprosjektet utenfor verneområdet.

På bakgrunn av det ovennevnte vurderes det til at det omsøkte tiltaket vil være i strid med verneformålet, og til å kunne enkeltvis og samlet klart kunne påvirke verneverdiene nevneverdig. Ut fra vurderingen, finner forvalter således at det i denne saken ikke foreligger grunnlag for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd. Omsøkte tiltak anses ikke nødvendig av sikkerhetshensyn eller av hensynet til vesentlige samfunnsinteresser.